

KWEEKKOOIEN

Jim Bratt

Volledig in tralie, hout, metaal, met of zonder verwijderbare houder voor eetbakjes op de grond, zijn eerder een kwestie van voorkeur en smaak dan een kwestie van wetenschap. De vogels maken er ook geen probleem van en zullen kweken in welke broedkooi dan ook. De houten kweekkooien met het traditionele verzinkte front zijn te verkiezen wanneer men het louter esthetisch bekijkt en zijn ook de meest gebruikte kweekkooien in Europa.

Kweekkooien volledig uit tralie met een metalen schuif als bodem hebben het voordeel dat ze het gemakkelijkst te onderhouden zijn en worden vooral in de VS gebruikt. Ze zijn eenvoudig te reinigen en zijn licht, zodat ze gemakkelijk buitengedragen kunnen worden om schoon te maken.

Sommige kwekers gebruiken deze kooien met een dubbele traliebodemplaat waartussen de verwijderbare schuif geplaatst wordt. Uitwerpselen, voedselresten e.d. vallen zo door de bodemtralie in de schuif, zodat de vogels en de jongen niet meer in het afval kunnen gaan scharrelen. De jongen hebben over het algemeen geen probleem om na het uitkomen de voederbakken te bereiken, want ze worden snel gewoon aan de tralie onder hun poten. Puur hygiënisch bekeken is dit waarschijnlijk de beste kweekkooi.

De kweekkooien volledig in tralie, maar zonder bodemschuif is het minst aan te bevelen, daar alles wat van boven komt door alles heen valt tot op de bodemschuif van de onderste kweekkooi. Dit verhoogt de kans op besmetting indien er zich problemen op dat vlak voordoen. Bacteriën en andere ongewenste elementen vliegen zo maar in het rond en dat kan je beter vermijden.

ZIEN EN HOREN EN PAREN

Men kan regelmatig in boeken en tijdschriften lezen dat grasparkieten het best elkaar zien om het broed- en paargedrag te bevorderen. Geen enkele studie heeft echter uitgewezen dat dit inderdaad ook zo is. Er is wel aangetoond dat een grasparkiet die chirurgisch doof werd om de een of andere reden, nooit geslachtsrijp werd zelfs in aanwezigheid van andere rijpe mannetjes of popjes. Studies hebben wel het belang van de roep van de mannetjes aangetoond, waarbij de poppen broeddrijftig

worden en waarbij jonge mannetjes eveneens hormonen gaan produceren die zorgen voor de ontwikkeling van de teelballen. Een koppeltje grasparkieten dat volledig apart gehouden wordt zal niet snel in een nestkast geïnteresseerd raken. Maar wanneer ze andere grasparkieten horen, zullen ze snel broedgedrag vertonen.

Gezien dit, is het niet nodig om kweekkooien met transparante scheidingswanden uit glas of plastic te gebruiken. Ook het gebruik van volledig uit tralie gemaakte kweekkooien is in dit opzicht overbodig. De kweekkooien zo plaatsten dat vogels bij elkaar kunnen naar binnen kijken is geen must. Enkel en alleen het gekwetter van de mannetjes is voldoende. Vandaar dat het belangrijker is de kweekruimte zo in te richten dat kweekkooien en vluchten vrij dicht bij elkaar geplaatst worden, zodanig dat het gekwetter van de mannetjes zowel in de kooien als in de vluchten goed hoorbaar is.

Wanneer dit praktisch niet haalbaar is en de kweekruimte duidelijk van de vluchten moet gescheiden worden, is het zaak bij de paring een behoorlijk aantal koppeltjes tegelijk in de kweekkooien te plaatsen. Men kan zelfs overblijvende kweekkooien gebruiken om er een aantal mannetjes in te plaatsen, in de hoop dat ze een hoop kabaal maken. Deze bijkomende vocale steun stimuleert de gepaarde mannetjes in hun spermaproductie en drift.

ZITSTOKKEN

Het gebruik van vierkante zitstokken in de kweekkooien is algemeen ingeburgerd. Deze zorgen voor een betere grip voor de pop wanneer ze getrapt wordt. Wanneer men echter een beetje kennis heeft van de fysiologie van de poten en tenen van vogels, dan zijn die echt gemaakt om te zitten en te paren op takken en tot nader order zijn die nog altijd rond. Vogels in het wild zoeken ook niet het ganse bos af naar een vierkant stokje om hun ding te doen. Wat meer belang heeft, is dat de zitstokken stevig verankerd zijn, dat ze een goede diameter hebben (of ze nu rond of vierkant zijn) en dat ze niet glad zijn. Want men krijgt zowieso een betere paring op een ruwe ronde stok, dan op een gladde vierkante. Zo kan men nog wel een aantal stokvormen bedenken: parallellogram, driehoek, een combinatie van vierkant onderaan en rond boven, enz.

Twee zitstokken die op gelijke hoogte geplaatst worden, aan beide zijden van de kweekkooi, is te verkiezen boven 1 zitstok die over de

volledige breedte geplaatst wordt. De hofmakerij van zowel de man als de pop is er op ingesteld dat de man van stok naar stok vliegt, ofwel gevolgd door de pop, ofwel wacht ze tot de man terugkeert. Dit wordt gevolgd door druk heen en weer lopen van het ene uiteinde van de zitstok naar het andere, zowel door de man als de pop. Dit alles onderbroken door de hofmakerij van de man, waarbij de pop met de snavel aangetikt wordt, de welving op de kop en de spots dienst doen om indruk te maken. Het aantikken van de pop en het daarbij gepaard gaande gekwetter moet de pop er toe aanzetten de houding aan te nemen om getrapt te worden. Ze buigt over de stok heen, richt haar staart op, waarna de man probeert op haar rug te klimmen.

Jonge, onervaren mannetjes hebben met dit laatste wel eens problemen, maar wanneer ze zover geraakt zijn, wordt met de tenen en nagels gezocht naar een goede grip. Eenmaal goed in balans, slaat hij liefdevol een vleugel om de pop, niet omdat we het niet mogen zien,

maar eveneens voor een goede stabiliteit. Wanneer beide geslachtsdelen met elkaar in contact komen komt de man tot een orgasme waarbij het sperma met de hoeveelheid van ongeveer een regendruppel, door de pop in ontvangst genomen wordt en naar binnen wordt geleid. Daar heeft de pop een soort wachtkamer waar het sperma opgeslagen wordt totdat het vrijgelaten wordt om de op elkaar volgende eitjes te bevruchten. Het is niet ongewoon dat er 2, 3 of 4 keer na elkaar gepaard wordt. Meestal vindt de paring plaats in de vroege ochtend, maar ook op andere momenten van de dag komt het wel eens voor. Dit gaat meestal door tot het laatste ei gelegd is, waarbij de pop beslist wanneer het welletjes is geweest en de man op dat vlak begint af te wijzen.

Maar laten we vooral één ding niet uit het oog verliezen. Wat voor kweekkooi, zitstok of andere zaken we ook gebruiken, als de vogels niet in conditie zijn en er geen zin in hebben... gebeurt er niets.